

rit, ac præterea apta est, quæ laboribus Chymicis ad longè altiores gradus promoveatur. Sic totum Vegetabile, quodcunque etiam fuerit, imò & ipsa ligna in liquidam, & aquosam redeunt substantiam, & ex liquidâ, & aquâ substantia se produisse loquuntur, aquamque primam originem suam fuisse testantur, ad quam & Salium ortum rectè referri ex hæcenus dictis manifestè liquet. Licet autem Sal ob coagulationem, seu congelationem, aut virtutem Seminalem coagulantem, quam constringentem & contrahentem possidet, & cuius vi etiam in mediâ aquâ concrevit, terreum principium habere, ac ideo magis terræ quam aquæ congruere videatur; ob resolutionem tamen suam promptissimam, quâ aquæ se absorbenti tam facile cedit, ex aqueo principio potius ortum ducere statuendum est. Nam artis beneficio totum ejus corpus, quantumcumque est, in aquam inspidam reduci se patitur, ita ut in aquam omnis saporis expertem rediens, & commutatione mirâ ad primam matrem suam reversum, nil nisi inspidam aquam se fuisse ab initio, evidenter aperiat. Hinc sicut in omnibus rebus generalis & universalis quidam liquor, aut humiditas quædam esse apparet, quam loca & matricæ, ut ita dicam, specificant, & seminalibus virtutibus specificis in tot, ac tam diversas species dirimunt, & dispescunt: Ita etiam cum Salibus comparatum est, qui ex Universali aquâ insipida per uteros, aut matricæ terræ diversas dispersâ, virium & potentiarum seminalium beneficio, in varias, & diversas species abeunt, solutione, coagulatione, colore, figurâ, sapore, & viribus variè ludentes, & mirâ commutatione se invicem æmulantes. Et cum varietas Salium tanta sit, admirandâ etiam iidem virium, & potestatum diversitate inter se discedant, ac multiplici commodò, & utilitate, quibus toti Generi Humano prodesse solent, dignitatem suam unicuique conspiciendam exhibent. Ideo eorumdem necessitas & indigentia homines coniecit in anxiam inquisitionem, & investigationem, lucrosæ negotiationi tandem investigatores implicantem, quæ hodierno tempore quanto quæstui exerceatur, si, ut rem notissimam pluribus verbis ob oculos ponere molirer, actum agerem. Sed hæc cuncta vulgares usus concernunt; Augustiores illi sunt, qui, cum ignorantie tenebris tecti paucis mortalium innotuerint, Humani Generis indignitatem arguunt, quod tantorum thesaurorum cognitione & notitiâ orbatum eorumdem usu & fructu etiam indignissimum videtur. Ac siquidem bonâ & rectâ corporis valetudine in hac terrâ nil prius antiquius habendum censeatur, in quo estimationis gradu illa locanda putabimus, quæ & conservanda recta, & bona valetudine, & eadem amissa restituenda & recuperanda incredibiles & ineffabiles potestates obtinent? Quales in Salibus se offerunt Philosophorum non putatiorum, sed verorum laboribus ad summum puritatis apicem deductis, & per varias ignis torturas in sua magisteria, arcana, & entia pri-

ma conversis, qui morborum veri domitores, instar Herculis clava sua monstrorum sætus domantis, varias corporis ægritudines debellant, & prosternunt. De his doctissimus *Helmontius* ^{Apex Salium} in titulo *Potestas medicaminum* §. 24. *Summus*, inquit, atque felicissimus Salium est, qui ultimam puritatis, & subtilitatis metam in natura attingit, cuncta pervadit, solusque manet immutabilis; quæque alia pro lubitu promptâ resolvit obedientiâ, rebellemque omnem materiam, non secus atque aqua calida nivem liquat, & volatizat. Dicat hic forsitan aliquis; Vos cinerum & carbonum vexatores miris elogiis vestra medicamenta ex fornaculis vestris prodeuntia prædicatis, & ea nobis obtrudere conamini, quæ nunquam visæ in solis jactationum vestrarum titulis hærent, & meris fomiorum vestrorum ludibriis mundo illudunt. Sed heus amice, si ejusmodi exprobrationibus tanta arcana cluere, & possessoribus extorquere ex manibus posses, ut deinde simplicitatem & facilitatem eorumdem ludibrio haberes; quod tu & tui similes facere consuevistis, voti compos proculdubio summo exultares gaudio, & cum corniculâ *Æsopica* alienis plumis superbires. Cum verò moris non sit, ut quæ improbo labore, & impensis haud exiguis quis consequutus est, ea tam facile aliorum socordia, & malignitati committat, & suam facilitatem, atque simplicitatem aliis deridendam propinet, non video, cur tibi eadem concedenda & aperienda sint. Ne tamen penitus inanis & vacuus dimittaris, atque de me conquerendi occasionem habeas, paucis nonnulla manifestabo, quæ scire tuâ, & plurimorum aliorum interesse puto. Apud *Paracelsi* ^{Paracelsi} *racellum* duo occurrunt instrumenta potissima, quorum beneficio ipse magisteria, arcana, prima entia, & cætera tanti momenti medicamenta, cum tincturis & aliis similibus paravit: Circulata nimirum duo, Minus, & Majus, quorum illud ex Sale marino vel communi, hoc verò ex Mercurio Vulgi prioris adjuumento conficitur. Utriusque apud *Helmontium* frequens occurrit mentio, qui tamen, quo pacto utrumque paretur, & ex qua materiâ conficiendum sit, alto silentio cum *Paracelsi* involvit. Nomen Circulatum, meâ sententiâ, à circulando proficiscitur, quod quasi in circulum deducendâ, & laboribus pluribus quasi in circulum ductis iterandâ sint operationes illæ, quibus ad horum circulorum possessionem perveniri solet. Quod ad Salem Circulati Minoris materiam attinet *Paracelsus* passim in suis scriptis, ut & *Helmontius* eum sequutus, pluresque alii Philosophi, Aquam Rerum Sublunarium, atque ita etiam Metallorum primam materiam, atque ideo Primum Ens, seu Quintam Essentiam Elementi Aquæ esse Centrum Mineralium, & Metallorum, hæc autem Elementi Aquæ fructus existere statuerunt. Idem in antecedentibus nostris dissertationibus diversis rationibus, & experimentis ob oculos positum est. Centrum hoc est Sal marinus, verum Principium Mineralium & Metallorum, cujus cæteri Philosophi non meminerunt, studiosè id prætereundo, & tantum

tantum Mercurium & Sulphur in theatrum producendo, quæ duo principia tamen tertio illo, nimirum Sale, tanquam corpore & domicilio suo continentur, & acquiri non possunt, nisi Sal, utpote corpus, & matrix ipsorum habeatur, ex quâ Mercurius & Sulphur, duo illa principia metallica oriunda sunt. Metalla verò & Mineralia in Primum suum Ens reducenda vetus suum corpus, deponant, moriantur, & novam, ac meliorem vitam induant oportet in eo, cujus fructus sunt, & à quo vitam priorem habent, id quod aptè demonstrat, cum ex Elementi Aquæ Centro prodierint, in eodem ipso quoque ipsis moriendum, & ad novam vitam redeundum esse, si ad summam, quæ in naturâ datur, perfectionem, promoveri debeant. Centrum autem hoc, cum & ipsum sordibus, & impuritatibus suis inquinatum sit, necessitas postulat, ut prius ab omnibus istis suis inquinamentis liberum ac immune reddatur, antequam ad fructuum suorum purificationem adhibeatur. Hoc purum & mundum appellatur à *Paracelsi* Circulatum minus, seu Arcanum Salis Circulati Minoris, quod plurimis putrefactionibus, destillationibus & cohobationibus perficiendum, & eò deducendum est, ut totus Sal tandem volatilis evadat, & per Alembicum transeat, qui volatilis liquor clavis est cæterorum in Medicinâ & Alchimia arcanorum quæ in Mineralium & Metallorum corporibus abscondita, & firmissimis claustris conclusa hac eadem clave referantur, & ex intimis penetralibus eruuntur. Tædiosis quidem est labor, operatore desiderans strenuum, indefessum, & per spicacem, operationumque Chymicarum apprime peritum; Sed contrâ maximi momenti, & maximæ utilitatis fructus ex eo prodeunt, qui in Medicina & Alchimia stupendas vires exercent, corporumque Metallicorum claustra artificissima refectione admirabili aperiunt. Sal autem iste, materia scilicet hujus Circulati, licet ex ipsa aqua seu pluvia, seu roris, seu nivis, seu grandinis &c. elici quoque possit, sicut in antecedentibus diximus, tanto tamen, & tam prolixo labore nequitiam opus est, cum Sal quisque marinus, aut ex fontibus & puteis salis haustus huic Circulato Sali Minori inserviat, distatrum operationum adminiculo ex eodem eruendo: Facilius via tibi dabit Magisteria Salis, Salispetræ, Vitrioli, Tartari, & cæterorum Salium: Ea conficiendi ratio hæc est: Destillationis adjuumento separetur subtile à spisso, quæ separatio tibi largietur Spiritum Salis ejus, quem destillando à spisso suo separasti, & *Paracelsus* Aquam Solventem nuncupare solet. Subtile & spissum commisceatur, in Balneo, aut fimo equino putrescat, & iteratis pluribus destillationibus, ac cohobationibus tamdiu destilletur, donec in oleum perpetuum abeat, & corpus in modum phlegmatis amittat. Hac via, hac methodo tibi ad tantos thesauros in Natura rerum reconditos pervenire integrum erit, quorum sine ullo Proximi tui onere & incommodo potiri tibi licebit, si modò animum tuum à ter-

renis istis quiescentibus, & voluptatibus carnalibus ad eum transfuleris, qui ex inexhausto suorum donorum infinitorum promptuario depromptis muneribus cultores suos locupletare solet. Orando & laborando Regnum Dei ante omnia quarito, & cætera omnia tibi adjicientur. Hic habes rationem parandi Salem Circulatum Minorem *Paracelsi*, & Philosophorum illorum, qui Cabalistico more eum cum cæteris arcanis suis hæcenus texerunt, & infinitis parabolarum involucris obscurarunt, interea risores suos contemptui & ludibrio habentes. Risores, inquam, & illusores suos stultos, insanos, & amentes, qui ignorantes tantæ artis oïes nesciverunt, quid risui habuerint, & contempserint, & hæcenus nesciunt, quid despiciant, & irrideant. Sic via tibi est aperta, & strata, ad Circulatum Majus *Paracelsi*, & cæterorum Philosophorum omnium te deducens, quod ex Mercurio Vulgi seu Vulgari, aut Argento Vivo communi eruendum paucis indicare operæpretium duco. Mercurius multis & variis sublimationibus à Vitriolo & Sale communi ad fixam crystallum reducendus, atque ita quasi mortificandus est: Postea solvendus in matrice sua, Primo nimirum Ente Salis, seu Circulato Minore, & in putrefactione tam diu detinendus, donec impurum à puro separatum ad fundum præceps eat; Purum in lapillis seu crystallis vertendum: Hæc in reverberio clauso sublimandâ, & continuâ inversione tamdiu sublimationes iterandâ, donec lapilli rubescant, qui Spiritu vini ad summum rectificato extrahendi, ut denuo purum ab impuro segregetur: Spiritus Vini iterum separandus, & reliquæ in marmore solvendæ, ac iterum per mensem digerendæ, affusque novo Spiritu Vini in digestionem aliquamdiu retinendæ, ac separato per destillationem Vini Spiritu, rursus destillandæ, quæ tibi dabunt Primum Ens Mercurii in liquida substantia transcendens, quod est Acetum Philosophorum acerrimum, & Circulatum Majus *Paracelsi*, liquor verus Altahest, vel Alkahest, Ignis gehennæ, & verum ac proprium Corrosivum, quo Aurum, & reliqua metalla radicaliter solvuntur. Hic est Spiritus ille Mercurii, de quo *Frater Basilus* in fine tertii capitis de *Rebus Naturalibus*, & *Supernaturalibus* dicit, quod sine ipso, qui vera clavis est Corporale Aurum portabile reddendi, Lapis Philosophorum nunquam confici & parari queat. Dicto loco idem *Basilus Valentinus* ex Auri & Argenti Vivi mineris Mercurii Spiritum conficiendi modum & rationem aliam præscribit, & quidem per Oleum Mercurii per se confectum ex vulgari purificato & sublato Argento Vivo, quod tamen quo pacto paretur, ipse reticet, quamvis cætera satis clarè & dilucidè proposuerit, ita more suo omittens illud, in quo totius rei cardo versatur, & sine quo operatio ipsa effectui dari nequit. Sed oleum illud facile paratu erit illis, qui operationum Chymicarum non rudes & ignari noverrunt, quo pacto per putrefactiones, destillationes, cohobationes, reverberationes, & extra-